

С Т А Н О В И Щ Е
От проф. д-р Красимира Коева
За дисертационния труд на
Валентин Димитров Господинов
“Изследване на прозрачните и полупрозрачни
елементи в скулптурата на XX в.”

Докторският труд на Валентин Господинов е посветен на малко изследван (особено у нас) проблем, свързан с някои от достиженията и предизвикателствата на новите технологии, оказващи безспорни влияния върху съвременната скулптура. Изборът на темата, свързана с използването на прозрачни и полупрозрачни материали е, в общи линии, почти извън обсега на художествената практика в България, поне засега. Тъкмо това прави теоретичното изследване на В. Господинов навременно и полезно.

В увода са набелязани основните цели и задачи на изследването, а именно – как новите технологични открития провокират творческото въображение на художниците и се превръщат в модерни и убедителни изразни средства; как отделни водещи европейски и световни автори през XX в. проправят пътя към тяхното естетическо и философско осмисляне и как всичко това променя коренно традиционните визуални и концептуални “канони”. Известно е, че през многовековното присъствие на скулптурата, съпътстваща почти изначално човешката дейност, независимо от всевъзможните промени на стиловете и формални белези, като че ли именно солидният материален носител (глина, камък, желязо, бронз и т.н.) се оказва най-константният и “консервативен” неин белег. И може би тъкмо XX в. се явява “крайъгълният камък” на тази традиция: бурното и интензивно развитие на технологиите и появата на нови материали се оказва важен двигател в посока към промените.

В. Господинов е посветил първа глава от своето изследване на историко-социалните и художествени предпоставки за тези промени, включвайки края на XIX в. и акцентирайки върху първата половина на XX в., където новите естетически концепции са особено интензивни и плодотворни, а новите технологии и материали се появяват тъкмо в подходящия момент, за да осъществят важна и революционна промяна, изтъкната от автора: “... от имитирането към интерпретирането на натурата”.

Акцентът в дисертационния труд е, разбира се, посветен на конкретната тема, а именно на прозрачните и полупрозрачни материали, използвани в скулптурата. Авторът е успял много удачно

да систематизира огромната по обем фактология на базата на световния художествен опит, да подбере най-убедителните примери на оригинални и ефектни новаторски изяви, да посочи накратко важните приноси на отделни автори и творби, както и да анализира характера на пластическата им интерпретация.

Отделните прозрачни и полупрозрачни материали – стъкло, плексиглас, полиетилен и др. и техните технологични свойства (твърдост, крехкост, податливост на обработка и т.н.) са детайлно описани, с оглед на възможностите, които предоставят за работа.

Друг вид материали – корди, струни, въжета, пръти, мрежи, са включени в изследването не толкова заради материала, от който са направени (понякога те дори са метални, дървени, текстилни и т.н.), а заради ефекта на прозрачност, който създават при цялостната им пространствено-пластическа организация. Споменати са дори примери на постигнати ефекти на комбинаториката, на оп-арта, както и графичните внушения (чрез наслагване на мрежи и изпъкване на линеарността на нишките) в отделни творби, което доказва неизброимите възможности за новаторски решения.

Особено интересни и нетипични за естеството на традиционното мислене са включените от автора в отделна глава проблеми, свързани със средата, т.е. пространствено решени инсталации, които могат да бъдат посетени и разгледани и отвътре (по подобие на архитектурата), както и на замисъла за пространство вътре в пространството.

Всички тези разсъждения са богато и подходящо илюстрирани с творби на водещи автори, за изучаването и подбора на които В. Господинов е отделил подобаващи усилия и време. По този начин неговият дисертационен труд би бил изключително полезен за студенти и любители при усвояване и осмисляне на тази интересна и не много позната у нас художествена практика, свързана с измеренията на съвременната модерна скулптура и възможните гледни точки към нея.

Това ми дава основание напълно убедено да препоръчам на уважаемото жури да присъди на Валентин Димитров Господинов научната и образователна степен “доктор”.

Проф. д-р Красимира Коева

19.03.2015 г.